

เทศบาลเมืองห้วยทับทัน

พร้อมคุณตาคุณยาย

พร้อมอวดศิระสะเกษ ดั่งที่ 1

โครงการพัฒนาเยาวชนพลเมืองดีศรีสะเกษ

The Smart Young Citizen of Sisaket Province

ความเป็นมา : เราคือใคร.....?

ศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ฝ่าหววิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็นองค์การหนึ่งใน การส่งเสริมสนับสนุนส่วการศึกษาเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น บนฐานความรู้ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ใหม่ผ่านการทำโครงการวิจัยของชุมชนท้องถิ่น (Community Based Research) ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ และโครงการวิจัยของชุมชนชุดความสัมพันธ์ข้ามแดนบนฐานชุมชนท้องถิ่นชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดศรีสะเกษ โดย การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษและกัมพูชา

การดำเนินงานภายใต้โครงการพัฒนาเยาวชนพลเมืองดีศรีสะเกษ เป็นอีกโครงการหนึ่งที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนได้คิดเอง ทำเอง และปฏิบัติการโครงการเพื่อชุมชนบนฐานความรู้ ผ่านกระบวนการเติมพลังของพี่เลี้ยงหรือ Coach ในการจัดการกระบวนการศึกษาเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้เยาวชนสามารถตีความภาพของตัวเองมาใช้เพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นศรีสะเกษทำให้เกิดการสืบทอด อนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น การเรียนรู้วิถีการหาอยู่หากินบนฐานทุนอากาศในชุมชน การดูแลผู้สูงอายุในชุมชนและการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อให้เกิดเป็นพลเมืองรุ่นใหม่ (Active Citizen) ที่เป็นพลเมืองสำคัญในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงปัจจุบันได้อาจะมีคุณค่าและมีพลังต่อการพัฒนาสังคมชุมชนท้องถิ่นเมืองศรีสะเกษ

วิสัยทัศน์

เราขอเสนอเครื่องมือที่สะดวกเป็นพลีพรหมเมืองแห่งการตื่นรู้ในการพัฒนาชุมชน
ท้องถิ่นบนฐานความกรุณามีปัญญาที่สร้างสรรค

ความเชื่อของเรา

เด็กเราชนมีศักยภาพและเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาสังคมชุมชนท้องถิ่น
เมื่อผู้ใหญ่เปิดโอกาส เปิดพื้นที่ทางการเรียนรู้ให้เด็กเราชนได้แสดงศักยภาพของตนเอง
ที่สร้างสรรคในการคิด ตีความความรู้อะไรๆ ออกแบบ วาดแผน ลงมือทำกิจกรรมเมื่อ
ชุมชนท้องถิ่น (คิดเอง ทำเอง) บนฐานความกรุณาและสรุปบทเรียน หลีกจากลวมมือทำ โดย
มีพี่เลี้ยง หรือ Coach ทำหน้าที่จัดการกระบวนการเรียนรู้ คอยแนะนำ ตั้วคำถาม ชวนคิด
ชวนคุย ชวนวิเคราะห์ชวนสรุปบทเรียน เพื่อทำให้เราชนทำโครงการเพื่อชุมชนได้
เพราะเราเชื่อว่า "การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือฝึกการคิดและลงมือทำจริงบนฐานความกรุณา"

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กเราชนในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ อายุระหว่าง 14 - 25 ปี

พื้นที่ดำเนินโครงการ

พื้นที่ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ปี 2557 ดำเนินการในพื้นที่ 4
อำเภอ มีโครงการของกลุ่มเราชน จำนวน 10 โครงการ คือ อำเภอโนนคูณจำนวน 4
โครงการ อำเภอปรางค์กู่ จำนวน 2 โครงการ อำเภอขุนขันธ์ จำนวน 1 โครงการ อำเภอ
ขุนหาญ จำนวน 3 โครงการ แบ่งเป็นโครงการด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น 4 โครงการ
โครงการด้านสัมมาชีพ 3 โครงการและโครงการด้านสังคมและการจัดการเรียนรู้ 3
โครงการ ดังนี้

พื้นที่ดำเนินโครงการพัฒนาเยาวชน พลเมืองดีศรีสะเกษ

ใบดูน...

โครงการเพาะเมล็ดเพาะใจ
สถานสายใยชุมชน บ้าน
หนองมะเกลือ ต.โนนดอ

โครงการสถานสายใยเยาวชน
เมืองชุมชนบ้านหนองดู่
ต.โนนดอ

โครงการสวนผักปลอดภัย
เพื่อ
ลมหายใจจากอวชุมชนบ้าน
โนนดู่-โนนด้า ต.โนนดอ

โครงการเติมใจวัยใส ใส่ใจวัย
เก่า บ้านโนนแก้ว ต.หนองกู่

ปรากฏ...

โครงการเยาวชนเรียนรู้และ
อนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้า
ไหมลายลูกแก้วอวชาวกูย
บ้านจันทน์ ต.ตุม

โครงการสืบสานภูมิปัญญา
การละเล่นดนตรีพื้นบ้าน
ชาวกูย โดยกลุ่มเยาวชน
บ้านกรง ต.ตุม

ยุบิร...

โครงการต้นกล้า
เยาวชนคนหมาน้อย:
บ้านเสลา-สุเทพ
ต.โคกเพชร

ยุบคาย...

โครงการสานสัมพันธ์
กอนกวยท่กวยอิก บ้านชำ
ต.โพธิ์กระสังข์

โครงการ Eng easy สานใจ
เติมฝัน เรียนรู้ร่วมกันจาก
พี่สู่น้อง: ใจเย็นกันทอ
วิทยาคม ต.กันทอ

โครงการดักแด่เด็กในหม้อ
กักทอไหมสายใย(โชดละเว):
บ้านแต่พัฒนา ต.โพธิ์กระสังข์

คุณลักษณะเยาวชนพลเมืองดีศรีสะเกษ

เยาวชนดีศรีสะเกษเป็นพลเมืองดีในการพัฒนาชุมชนและสังคมท้องถิ่น
บนฐานความรับผิดชอบต่อปัญหาที่ก้าวไกล

1. สำนึกรักท้องถิ่น
2. สำนึกความเป็นพลเมือง
3. คิดวิเคราะห์เชิงโอบอ้อม ใฝ่หาองค์ความรู้
ในการทำงาน
4. รับผิดชอบต่อ
5. มีทักษะการจัดการโครงการ
6. มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมกับνώ
ความคิดเห็นผู้อื่น
7. กล้าแสดงออกในทางที่ก้าวไกล
8. รับผิดชอบต่อ
9. เป็นแกนนำพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น

คุณลักษณะพี่เลี้ยง/Coach

พี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษากลุ่มเยาวชนทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาการทำ
โครงการของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ สนับสนุนให้เยาวชนคิดเอง ทำเอง โดยมี
กระบวนการทางความคิดที่สามารถ Coach เยาวชนได้

1. เป็นคนในชุมชน หรือนอกชุมชนที่เด็กและผู้ปกครองเด็กให้การไว้วางใจ
2. มีฐานความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กเยาวชน รู้จักลักษณะนิสัยใจคอและความสามารถ
ของเด็กเยาวชน
3. รู้และเข้าใจสถานการณ์พฤติกรรมช่วยการเปลี่ยนแปลงผ่านในแต่ละช่วงวัยของเด็ก
เยาวชน
4. เข้าใจความเป็นพลเมืองและมีกระบวนการทางความคิดการก้าวพลเมืองรุ่น
ใหม่
5. มีทักษะสนับสนุนให้เยาวชนคิดเองทำเองไม่มองขงว่า หรือชี้แนะทางความคิดเด็ก
เยาวชน
6. เป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาการเเรียนรู้กับเยาวชนได้ทันต่อสถานการณ์การ
ทำงานของเด็กเยาวชนในพื้นที่

เส้นทางการพัฒนาเยาวชนพลเมืองดีศรีสะเกษ

6
SYCS

การสื่อสารสังคม / เทคโนโลยี แห่งการเรียนรู้

5
SYCS

การถอดบทเรียนและฝึก
ทักษะ: การสื่อสาร

4
SYCS

การลงมือทำ/ปฏิบัติการบนฐานความรู้

3
SYCS

การเสริมทักษะชีวิตและสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน

2
SYCS

การศึกษาค้นคว้า/ความรู้

1
SYCS

การพัฒนาโครงการ ของเยาวชน

START

กระบวนการหนุนเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพเยาวชนพลเมืองดีศรีสะเกษ

1

SYCS

ช่วงการพัฒนา

บทบาทนี้เลี้ยว หรือ Coach
ชวนคิด ชวนคุย ชวนวิเคราะห์ โดย
การตั้งคำถามเมื่อสัปดาห์ก่อน เรียนรู้ โดยใช้
กรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เยาวชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะ
การคิดวิเคราะห์ปัญหาชุมชน เรียน
รู้เรื่องราวปัญหาของชุมชน วิเคราะห์
ปัญหาของตัวเองเมื่อเชื่อมโยงว่าตัว
เองเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างผลกระทบต่อ
ชุมชนอย่างไร การวิเคราะห์ศักยภาพ
ตนเองเมื่อใช้เห็นทุนชุมชนที่จะนำไป
ออกแบบการเขียนโครงการพัฒนาชุมชน
ทักษะการออกแบบ การดำเนินโครงการ
กำหนดเป้าหมายและการทำงานเพื่อนำ
ไปทำจริงที่สามารถเชื่อมโยงสู่ความเป็น
พลเมืองดี โดยกำหนดคุณลักษณะพลเมือง
เยาวชนที่อยากเห็นร่วมกัน

2

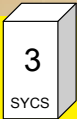
SYCS

ช่วงการฝึกษา

บทบาทนี้เลี้ยว หรือ Coach คือ
ชวนคิด ชวนคุย ชวนออกแบบเครื่องมือ
มือและกางวางแผนเก็บข้อมูล สร้าง
กระบวนการเรียนรู้ระหว่างภาคี
ร่วมทบทวนข้อมูล

เยาวชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะ
การทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน
ผู้นำชุมชนและคนในชุมชน การจัด
ระบบการคิด ที่มีขั้นตอนและนำมาตั้ง
คำถามในการออกแบบเครื่องมือการเก็บ
ข้อมูลชุมชน การแบ่งบทบาทหน้าที่
ในการเก็บข้อมูล การทำงานเป็นทีม
ได้เรียนรู้ มีความรู้และเข้าใจเรื่องราว
ของชุมชนที่ตนเองสนใจในการทำ
โครงการ เช่น เรื่อง ประวัติศาสตร์
ชุมชน วัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญา
ท้องถิ่น การท่องเที่ยวชม การละเล่นพื้น
บ้าน ดนตรีพื้นบ้าน การจักสาน การ
เพาะเห็ด การดูแลผู้สูงอายุ และ
การปลูกผักปลอดสารพิษ

3 ช่วงการเสริมทักษะชีวิตและสร้าง

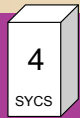
แรงบันดาลใจในการทำงาน

บทบาทนี้คือ หรือ Coach คือ

คิด คือชวนคุย ชวนวิเคราะห์ เติมความ
รู้ เสริมทักษะสร้างการเรียนรู้ ผ่านการนำ
เสนอข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา การแก้ไข
ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน

เราจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะ

พื้นฐานการทำงานเป็นทีม การคิด
วางแผน การนำเสนอข้อมูล เกิดการ
วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง
การทำงาน

4 ช่วงการลงมือทำ/ปฏิบัติการบน

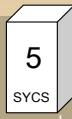
ฐาน ความรู้

บทบาทนี้คือ หรือ Coach คือ

ชวนคิด ชวนคุย ออกแบบนำใจข้อมูล
ความรู้ในการลงมือทำ/ปฏิบัติการ
โครงการ

เราจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะ

นำใจความรู้เพื่อทำงานจริงในชุมชน
ได้เรียนรู้จากคามไม่สำเร็จ เรียนรู้การ
แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เกิดทักษะการ
ประสานงานกับผู้นำชุมชน ทำให้
เราจะได้เห็น ได้คนพบศักยภาพของ
ตนเอง เกิดภาวะความเป็นผู้นำได้ฝึก
เรื่องการบริหารจัดการ และได้ชุดองค์
ความรู้ใหม่จากการลงมือทำ

5 ช่วงการถอดบทเรียนและฝึกทักษะ

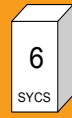
การสื่อสาร

บทบาทนี้คือ หรือ Coach คือ

ชวนคิด ชวนคุย ตัวคำถามสร้างการเรียนรู้
เพื่อทบทวนตนเองและเสริมความรู้การ
สื่อสาร

เราจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะ

การนำเสนอ การออกแบบสื่อ/การ
สื่อสารกับกลุ่มอื่นๆ ทักษะการสื่อสาร
ต่างๆ เช่น สื่อสารคดี PPT ชิ้นงานที่ทำ
ผลิตภัณฑ์

6 ช่วงการสื่อสารสังคม เวทีเทศบาล

การเรียนรู้

บทบาทนี้คือ หรือ Coach คือ

ชวนคิด ชวนคุย ตัวคำถามสร้างการเรียนรู้
ให้เราชวน คิดออกแบบการสื่อสารเรื่อง
ราวผลการทำโครงการของตนเองผ่านสื่อ
ต่างๆ ที่เหมาะสมเมื่อสร้างการเรียนรู้ และ
สื่อสารสังคม ในงานเทศบาลแห่งการ
เรียนรู้

เราจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำโครงการข้าม
กลุ่มได้เรียนรู้การบริหารจัดการในการ
จัดงาน มีทักษะการสื่อสาร เกิดความภาค
ภูมิใจได้ชุดความรู้ใหม่ มีภาวะความเป็น
ผู้นำ มีกำลังใจในการทำงานเพื่อชุมชน
ร่วมกัน

กลไกการพัฒนาเยาวชนพหุวัฒนธรรมเมืองดีศรีสะเกษ

กลไกการดำเนินการโครงการ

พัฒนาเยาวชนพหุวัฒนธรรมเมืองดีศรีสะเกษ

ศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ

เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการโครงการ

รัฐวิจิตต์ ฉ่ำวาม
หัวหน้าโครงการพัฒนาเยาวชน
พลเมืองดีศรีสะเกษ

ประมวล ดวรวรรณา
จนท. รับผิดชอบภาพเยาวชน

เบญจมาภรณ์ แดนอินทร์
จนท. ฐานข้อมูลโครงการ

ปราณี กระจับก้อย
จนท. ภาาเงินและบัญชีโครงการ

เม็ญดี ธิตขุทธิ
จนท. จัดการควมรู่และ
การสื่อสาร

บุญเสริญ เสือสนั่น
ผจก. มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อ
พัฒนาท้องถิ่นอีสาน

ผด.ดร. เอมอร แสนภววา
คณะบดีคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์

ดาวรุ่ง แซ่ฉั่ว
ทำนันท. ต.โคกเพชร/นักวิจัย
ท้องถิ่นดีศรีสะเกษ

สภกณญา กระสัว
นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ/นัก
วิจัยท้องถิ่น ดีศรีสะเกษ

พี่เลี้ยงโครงการฯ

กมลรัตน์ ชุมสีมา
หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติฯ
รพ. อำเภอโนนคูณ

ชำนาญ นามนวง
ผู้ช่วยบ้าน / นักวิจัย
ท้องถิ่น จ.ศรีสะเกษ

จิระศักดิ์ ทองแถม
ศร.ร.บ้านโคกใหญ่ / นักวิจัยท้องถิ่น
จ.ศรีสะเกษ

สุริษา วุฒิชัย
ศร.ร.เรียนบ้านโนนคูณ

เนียมทิศา สารบุษ
รพ.สต. ตำบลโคกเพชร

นงวรัตน์ วุฒิชัย
อสม. บ้านโนนแก้ว

ลำนูน โปธิกระสรวง
กรรมการกองทุน
หมู่บ้าน

สมนง ทวีชาติ
คกก. กลุ่มสตรีบ้านกระ/ นัก
วิจัยท้องถิ่นจ.ศรีสะเกษ

สำวงษ์ ชองวงษา
ผู้ช่วยผู้ช่วยบ้านหนองคู

อาสาชนในพื้นที่

พี่ทัต จันทนาวัฒน์
สมาชิกองค์การบริหารส่วน
ต.โนนแดง

นาง มนต์จิ๋ว
ผู้ช่วยบ้าน / นักวิจัยท้องถิ่นจ.ศรีสะเกษ

พี่ทัชสันต์ บุญป่อง
ครูโรงเรียนปรีดิติกรสามัญ
วัดบ้านโนนแดงวิหา

สุาซอานันท์ เดีสันติแสง
สมาชิกเทศบาล ต. โนธิ์กระสังข์

สุกคิสา บุญนำ
นอชออลวิชอซิมจ่านาญการ
รพ.สต. จานองวุก

อชวิธมน วาญสม
นักวิจการการสาขารณสุจ่านาญการ
รพ.สต. จานองมะเกลือ

ชการวการณ เทาสี
ครูโรงเรียนกันทรามวิหาตาม

ลิดาวการณ ไชยการ
นักอิมมนาชุมชน / นัก
วิจชอท้องถิ่นจ.ศรีสะเกษ

สิริวิธมน ดำานน
นักวิจการการสาขารณสุจ
การนอชออลโนนแดง

คู่มือการส่งเสริมความยั่งยืน

การทำโครงการของชาวบ้าน

1. จุดมุ่งหมายโครงการของชาวบ้านด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อเมืองศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษเป็นอู่วัฒนธรรมโบราณแหล่งอารยธรรมอันมั่งคั่งและเป็นพื้นที่วัฒนธรรมชายแดนที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น เขมร กูย/กวย ลาว เขมร ชีวโนในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เป็นระบอบคุณค่าที่เกาะเกี่ยวขัดระบอบความสัมพันธ์การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนท้องถิ่น ปัจจุบันวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อที่มีมาแต่บรรพชนเริ่มที่จะสูญหายจากการเรียนรู้อิสระของต่อมความภูมิใจปัญหาจากคนรุ่นใหม่ จากการทำโครงการของชาวบ้านในพื้นที่ได้เกิดการ สืบทอดอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นชาว กวยและชาว กูยของจังหวัดศรีสะเกษ ทั้งด้านการ สืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าไหมลายชาวกระบอกจากสี่เหลี่ยมจัตุรัส ภูมิปัญญาการทอผ้าไหมลายลูกแก้ว การละเล่นพื้นบ้านทอขลุ่ยและสืบทอดการเล่นดนตรีแบบโบราณที่ชาวบ้านทำขบขบ สืบทอดมรดกภูมิปัญญาและจัดเก็บ รวบรวม สืบทอดวิถีวัฒนธรรม นิทรรศการของชุมชนที่ทำไว้ให้เกิดการสานสัมพันธ์ของชุมชนในชุมชนทุกชั่ววัย ทำให้เกิดการสร้างความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ในความเป็นกวยและกูยของคนรุ่นใหม่ในจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีโครงการของกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินการในพื้นที่ 4 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการปักด้ายทอผ้าไหมทอปักทอไหมสายใยชีวิตละแวก

โดยกลุ่มชาวบ้าน "กอนกวยชีวิตละแวก" บ้านตมพัฒนา ต.โพธิ์กระสังข์ อ.ขุนหาญ จ.ศรีสะเกษ

การทอผ้าไหมชีวิตละแวก หรือการทอผ้าไหมชาวกระบอก เป็นมรดกภูมิปัญญาของชาว กวยที่มีมานานปัจจุบันนับวันจะหายากเนื่องจาก กระบวนการขั้นตอนในการทอมีความยุ่งยากปัจจุบันมีเพียงผู้สูงอายุเท่านั้นที่ทอเป็น และ

เป็นการสานสัมพันธ์ชุมชนด้วย
 กิจกรรมในชุมชนผ่านกิจกรรม
 การเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล และ
 ภูมิปัญญา “ตามรอยชดงเว”
 การถ่ายทอดอัตลักษณ์ คุณค่า
 วัฒนธรรมประจำชาติผ่านงานการ
 แลกเปลี่ยนและนิทรรศการชุมชน เช่น
 การทำไหว้ผไท การทำแม่ผไท

1.2 โครงการสานสัมพันธ์ก่อนท้าวอภัย

โดยกลุ่มเยาวชน “ก่อนท้าวอภัย” บ้าน
 ชำ ๓.โพธิ์ทะเล อ.บึงสามพัน จ.ศรีสะเกษ

ความสัมพันธ์ของชุมชนในชุมชนชาวท้าว
 บ้านชำในอดีตมีความแน่นแฟ้น เอื้ออาทรพ้อง
 อาศัยกันบนฐานวัฒนธรรมประเพณีและการละ
 เล่นพื้นบ้าน แต่ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง
 ปัจจุบันความสัมพันธ์ของชุมชนในชุมชนนั้น
 จะมีความห่างเหินกัน พ่อ แม่ ลูก ไม่ได้อยู่รวม

กัน ชาวชนต่างอยู่ การช่วยเหลือพ้องกัน
 ในชุมชนมีน้อยลง พลัดและคนต่างจาก
 การทำโครงการของเยาวชนในการเรียนรู้
 การละเล่นพื้นบ้าน “ก่อนท้าวอภัย” ได้เกิด
 การก่อเกิดโครงการละเล่นพื้นบ้านก่อน
 ท้าวอภัยที่กำลังจะสูญหายไปจากชุมชน

ให้กลับมาทำหน้าที่
 สานสัมพันธ์ของชุมชนในชุมชน
 ทุกชั่ววัยได้แก่ เด็ก เยาวชน
 ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ มีการจัดเก็บ
 วัฒนธรรม วิถีการเล่นในชุมชน
 ชนวัยสื่อเล่มอักษรเป็นภาษาท้าว
 และการเรียนรู้ภาษาเขียนพื้น
 บ้านของกลุ่มชนชาวท้าว ช่วย
 ป็นขงกาตมความสัมพันธ์ของ
 ชุมชนในอดีตให้กลับมา
 มีชีวิตชีวาและเป็นธรรมชาติ

1.3 โครงการเยาวชนเรียนรู้และอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าไหมลายนกแก้ว ของชาวกุย

โดยกลุ่มเยาวชน Spy Kids บ้านจันทรา
ต.ตุม อ.ปรางค์ จ.ศรีสะเกษ

การทอผ้าไหมลายนกแก้วเป็นองค์ความรู้
ภูมิปัญญาที่มีมานานและสืบทอดกันมาจาก
รุ่นสู่รุ่น เป็นองค์ความรู้ภูมิปัญญาการ
ทอผ้าไหมลายนกแก้ว ซึ่งแต่
ก่อนจะสูญหายไปจากชุมชนเนื่องจาก
ผู้ที่ทอผ้าไหมลายนกแก้วเป็นมีแต่ผู้
สูงอายุซึ่งมีจำนวนไม่มาก และขาดการ
สืบทอดจากคนรุ่นใหม่ในชุมชน
ที่นิยมซื้อเสื้อผ้าสมัยใหม่ตาม
แฟชั่น นวัตกรรมและคุณค่าจากการ
ดำเนินโครงการของเยาวชน เป็น
การเรียนรู้สืบสาน

ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหม
ลายนกแก้วจากรุ่นสู่รุ่น มีการจัดเก็บ
องค์ความรู้วิธีการทอ อุปกรณ์ การ
ทอผ้าไหมลายนกแก้วในรูปแบบ
หนังสือ ซึ่งเป็นการทำงานร่วม
ระหว่างคน 2 วัย คือ ประชาชนผู้
ทอผ้าไหมลายนกแก้ว กับเยาวชนคน
รุ่นใหม่ในชุมชน เพื่อให้องค์
ความรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม
ลายนกแก้วอยู่คู่ชุมชนสามารถ
ถ่ายทอดสู่เยาวชนคนรุ่นใหม่
ในชุมชน
ร่วมกัน

1.4 โครงการสืบสานภูมิปัญญาการเล่นดนตรีพื้นบ้านชาวกุย

โดยกลุ่มเยาวชนบ้านจันทรา ต.ตุม อ.ปรางค์ จ.ศรีสะเกษ
ดนตรีพื้นบ้านโบราณชาวกุยเป็นภูมิปัญญาที่มีเอกลักษณ์ช่วยเสริมชีวิตคนใน
ชุมชน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของประเพณีวัฒนธรรมชาวกุย ซึ่งชุมชนบ้านจันทรา
มีผู้
รู้หรือคนรู้ภูมิปัญญาเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านชาวกุยเพียง 3 ท่าน ซึ่งมีอายุมากแล้วที่สืบทอด
ดนตรีพื้นบ้านชาวกุยไม่มีโน้ตเพลงในสมัยอดีตจะเป็นการเรียนรู้จดจำต่อๆกันมา ทำให้
การศึกษาเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านโบราณชาวกุยเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก และมีแนว
โน้มจะสูญหายไปจากชุมชน นวัตกรรมและคุณค่าจากการดำเนินโครงการของเยาวชนได้เกิด

การเรือนเพื่อสืบทอดการ
เล่นดนตรีแบบโบราณของ
ชาติพันธุ์กูยจากกลุ่มม
ภูมิปัญญา ผู้สู่อายุ การ
เรือนรู้ความสำคัญของ
ดนตรีพื้นบ้านในอาน
วัฒนธรมต่าง ๆ ของ
ชุมชน การจัดเก็บความรู
ด้านวิถีการทำเครื่องดนตรี

โบราณของชาติพันธุ์กูย เช่น ซอ ตั้วโน้ตดนตรี วิถีการเล่น ทำนองเฉพาะของชาติพันธุ์กูย
เช่น ทีกกอ ทีกแก เพื่อให้อวดฝีมือภูมิปัญญาดนตรีพื้นบ้านของชาวกูยฮ่ออยู่ชุมชน
และจากการเรือนรู้การสืบสาน
ภูมิปัญญาการเล่นดนตรีพื้น
บ้านชาวกูยทำให้กลุ่มเฮาชน
เกิดพลังมีบทบาทสำคัญในการ
มีส่วนร่วมในอานพัฒนาของ
ชุมชนเช่น การจัดกระบวนการ
เรือนชุมชนจัดการตนเองเรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงบนฐานวิถี
ชีวิตชาวกูยบ้านกรงะ

2. คุณค่าการทำโครงการของเยาวชนด้านสัมมาชีพต่อเมืองศรีสะเกษ

วิถีการทำมาหากินของประชาชนในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นวิถีที่อยู่บนฐาน
ความภูมิปัญญา และระบบนิเวศหรือฐานทรัพยากรท้องถิ่นที่มีความหลากหลายสัมพันธ์
เกื้อกูลกัน ปัจจุบันวิถีการผลิตเปลี่ยนแปลงไปบนฐานความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มวลผลผลิต
ให้ได้ปริมาณที่มากเมื่อผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ส่วผลเสียต่อระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม วิถีการ
ทำมาหากินและสุขภาพของคนในท้องถิ่นที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ต่อวิวัฒนาการอันเป็น
หลัก จากการทำโครงการของเยาวชนในพื้นที่ ทำให้กลุ่มเฮาชนเกิดการเรือนรู้วิถีการทำมา
หากินบนฐานทรัพยากร ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เฮาชนมีบทบาทเป็นผู้สร้างการมีส่วน
ร่วมกับคนในชุมชน เช่น การเรือนรู้ภูมิปัญญาสมุนไพรพื้นบ้าน เภยส์กรก๊อ หรือหมาน้อย
การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเห็ด เพื่อสร้างรายได้และเป็นการประกอบสัมมาชีพที่ดำเนิน
กิจการอยู่ร่วมกันแบบเกื้อกูลทั่วคน และระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมจึงมีโครงการของกลุ่มเฮาชน
ที่ดำเนินการในพื้นที่ 3 โครงการ ดังนี้

2.1 โครงการสวนผักปลอดภัยเพื่อสมาชิกในชุมชน

โดยกลุ่มเยาวชน Sister of Jsan (SOJ) บ้านโนนคูณ-โนนดำ ต.โนนผอ อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่นปัจจุบันคนส่วนใหญ่พึ่งพาอาหารจากตลาดทั่วตลาดสด ตลาดนัด และรถพุ่มพรวที่มาจากตามหมู่บ้าน ทำให้กลุ่มเยาวชนได้มีภารกิจดำตาม ทำไถนคนในชุมชนต่อวิธีปลูกผักที่ปลอดภัยได้ ผักที่ซื้อมานั้นมีที่มาจากไหน มีความปลอดภัยหรือไม่ ดำตามจากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้กลุ่มเยาวชนได้ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ศึกษากาของสวนเอว และชุมชนสวนเอวเมื่อสร้างการเรียนรู้ในการแก้ไข

ปัญหาด้วยกัน จากการดำเนินโครงการของเยาวชนได้เกิดคุณค่าและพลังกลุ่มเยาวชนที่เห็นความสำคัญของการสุขภาพของคนในชุมชน อยากรู้คนในชุมชนได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัยไม่ต่อพืชมพรวพุ่มพรวที่ไม่รู้ว่าเป็นผักปลอดภัยหรือไม่ว่างเกิดการเรียนรู้ขั้นตอนการทำเกษตรปลอดภัยที่รวดเร็ว การผลิต การดูแล การเก็บเกี่ยว การขายผลผลิต การบริหารจัดการการเงิน และกำจัดกาพืชนที่สาธาณะเพื่อนำมาใช้ประโยชน์เป็นฐานการเรียนรู้ของชุมชนมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ของกลุ่มในการทำงานร่วมกันที่ชัดเจนจนเกิดเป็นต้นแบบของสวนเอวชุมชนในพื้นที่อำเภอโนนคูณ และกลุ่มเครืออาลัยอื่นๆ

2.2 โครงการเพาะเมล็ดเพาะใจสานสายใยชุมชน

โดยกลุ่มเยาวชน Teen Age Power (TAP) บ้านหนองมะเกลือ ต.โนนผอ อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ

ความต่อกรการมีกิจกรรมทำร่วมกันของกลุ่มเยาวชนในชุมชน เมื่อใช้เวลาวางใจเกิดประโยชน์ มีอาชีพและรายได้เสริม สร้างการเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพสุจริต จากการดำเนินโครงการของเยาวชนได้เกิดกลุ่มเด็กเยาวชนที่มาร่วมกันคิดเพื่อทำกิจกรรมสร้างสรภคเพื่อชุมชน โดยการเรียนรู้การเพาะเมล็ด เมื่อสร้างอาชีพและรายได้เสริม ทำให้กลุ่มมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพสุจริต เป็นการเรียนรู้ การผลิตวิถิต เป็นโอกาส การเพาะเมล็ดไม่ได้รอของยาว

ที่ผิด" คือการเเรียนรูจากข้อผิดพลาดในการทำโครงการสามารถวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุใด แล้วนำไปสู่การปฏิบัติที่แก้ไขปัญหาร่วมกัน ทำให้กลุ่มเยาวชนได้คิดทบทวนตัวเอง เกิดความรักความสามัคคีในกลุ่ม มีความแข็งแแกร่งขึ้นในการทำโครงการเพื่อชุมชน

2.3 โครงการต้นกล้าเยาวชนคนจมาน้อย

หรือ "เปริสะกั๊ว" ที่เป็นฮาตทอฮีเฮิน ช่วยปรับสมดุลร่างกาย แก้อ่อนใน มีการศึกษาเรียนรู้วิธีการเพาะพันธุ์พืชสมุนไพรจมาน้อย เพื่อขาย และ คิดแผนการแปรรูปเป็นอาหารผา หวาน เพื่อสร้างรายได้ในครอบครัวและชุมชน ชีวนำไปสู่การแก้ไข้ระวัชจัดการปัญหาเยาวชนกลุ่มเสื่อวภายในชุมชนร่วมกัน

โดยกลุ่มเยาวชนบ้านเสลา-สุเทพชม ต.โคกเพชร อ.บุันธุ์ จ.ศรีสะเกษ อดความรุกรุมิปัญหาสมุนไพรบ้านเมื่อการพื้ชตอนเวด้านสุขภาพาวอชุมชนยังชุมชนันวันจะหาอากาศการศึกษา เเรียนรู้นำใช้ และการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของผาในชุมชน พลิ้วและคุณค่าจากการทำโครงการของเยาวชนได้เกิดการเเรียนรู้อาตอกรมิปัญหาพืชสมุนไพรบ้าน ซึ่ง "จมาน้อย"

3. คุณค่าการทำโครงการของเยาวชนด้านสังคมและการจัดการเรียนรู้ต่อเมือง ศรีสะเกษ

กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างพลเมืองจิตอาสาที่มีความสำคัญและจำเป็น
อย่างยิ่งในสังคมท้องถิ่นศรีสะเกษและสังคมโดยรวม จากการทำโครงการ
ของเยาวชนในพื้นที่ ทำให้บทบาทการรวมกลุ่มของเยาวชนในการเรียนรู้
เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ข้ามพรมแดนในชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดความ
ตระหนักในการสืบทอด คุณค่าในตนเอง และคนในชุมชน เมื่อช่วยเหลือ
พี่น้องชาติเดียวกันอย่างท้อแท้ ทั้งด้านการดูแลสังคมกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชน ด้าน
การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้รู้เท่าทัน เขาใจ และอยู่ร่วมกัน
ของคนในชุมชนสังคมท้องถิ่นในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงปัจจุบันได้
อย่างสมดุล โดยมีโครงการของกลุ่มเยาวชนที่ดำเนินการในพื้นที่ 3 โครงการ
ดังนี้

3.1 โครงการเติมใจวัยใส ใส่ใจวัยแก่

โดยกลุ่มเยาวชนดาวประกาย
ประกาย บ้านโนนแก้ว ต.หนองกุง
อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ
บทบาทที่ของกลุ่มในการทำงาน
ร่วมกันที่ชัดเจน จนเกิดเป็นต้นแบบ
ของกลุ่มเยาวชนในพื้นที่อำเภอโนน
คูณ และกลุ่ม เครื่องข่ายอื่นๆ

กลุ่มวัยผู้สูงอายุในชุมชน
ท้องถิ่นปัจจุบันนี้จะมีเพิ่มขึ้น

และมีแนวโน้มที่จะถูกทอดทิ้งขาดคนเอาใจใส่ดูแล พลัดและคุณค่า จากการทำ
โครงการของเยาวชน เกิดกลุ่มเยาวชนที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์
ของคนในชุมชนในการทำกิจกรรมเพื่อดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน ช่วยเติม
เต็มคุณค่าในตนเองและผู้สูงอายุ ลดช่องว่างระหว่างวัย โดยการเรียนรู้การดูแล
สุขภาพผู้สูงอายุ เช่น การพาผู้สูงอายุออกกำลังกาย การวัดความดัน การตรวจ
วัดน้ำตาลในเลือด และการหนุนเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุ เช่น การปลูกพืชผัก
สวนครัว การทอเสื่อ การสานกระติบข้าว ซึ่งเป็นต้นแบบในการเรียนรู้สร้าง
พลังคุณค่าผ่านการทำหน้าที่ของเด็กเยาวชนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

ชีวิตมีแนวโน้มเริ่มมีมากขึ้นในชุมชน และสังคมไทย หรือการก้าวเข้าสู่ "ยุคสังคมผู้สูงอายุ" ในอนาคตอันใกล้

3.2 โครงการสานสายใยเอาใจชน
เมื่อชุมชนบ้านหนองคู
โดยกลุ่มเอาใจชนจังหวัดร้อย
บ้านหนองคู ต.โนนแดง อ.โนนแดง
จ.นครราชสีมา

การเรียนรู้จากการทำงาน
โครงการของเอาใจชนได้เกิดพลัง
กลุ่มเอาใจชนในการเรียนรู้การ
ทำงานของชุมชน เป็นกระบวนการ
การเรียนรู้สู่การจิตอาสาผ่านกิจกรรมการจักสานทำให้ แยกเขาภาระครอบครัว ว่าง

แม่ ลูก มีความใกล้ชิดสร้างความอบอุ่นในครอบครัว
ทำให้กลุ่มเด็กเอาใจชนมีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหา
ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินโครงการเมื่อชุมชนร่วมกัน
ทักษะการติดต่อแลกเปลี่ยน สานตะกร้าเป็น สามารถจด
บันทึกข้อมูลชุมชน ข้อมลวิธีทำกรู ขอบข่ายการทำจัก
สาน จากการศึกษาชุมชนผู้สูงอายุในชุมชนได้ ก่อเกิดความ
สามัคคี ช่วยเหลือกันภายในกลุ่มและชุมชน เช่น การ
จัดการหอสมุดเพื่อการเรียนรู้ของกลุ่มในชุมชน (กลุ่ม
รักการอ่าน) การจัดการอาชีพในชุมชน การรวมกิจกรรม
ท้าววัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

3.3โครงการ Eng easy ส่วนใจเติมฝัน เรียนรู้ร่วมกันจากพี่สู่น้อง

โดยกลุ่มเยาวชนจากแก๊งโจเรียนกันทงอมวิทอาคม ต.กันทงอม อ.ขุนหาญ

จ.ศรีสะเกษ

การเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มักขาดความกระตือรือร้นพื้นฐานภาษาอังกฤษ ทำให้ไม่เข้าใจมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษและไม่สามารถกับความรู้ใหม่เพิ่มเติมได้น้อย จึงจะเป็นผลเสียต่อคุณภาพของนักเรียนที่จะเติบโตและต่อเผชิญกับโลกภายนอกทั้งในปัจจุบันและอนาคตการจัด

กระบวนการเรียนรู้ ซ่อมเสริม

เติมเต็มความรู้ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน รุ่นพี่กับรุ่นน้องในโรงเรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จากการทำโครงการของเยาวชนได้เกิดการรวมกลุ่มของเยาวชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษเมื่อตอนอดความรู้ของตนเองและได้พัฒนาความรู้เรื่องภาษาไทยกับเด็กนักเรียนที่ไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนให้รักเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นเป็นการเข้าถือหัวใจของความเป็นครู ที่เน้นกลยุทธ์การ

สอนให้สนุกกับวิชาภาษาอังกฤษและเป็นการเรียนรู้อย่างเป็นห่วงเหมือนที่ช่วยซ่อมเสริมความรู้ ลดค่าใช้จ่ายในการไปเรียนตัวภาษาอังกฤษ นำไปสู่การเรียนรู้อีกการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างรู้เท่าทันในสถานการณ์การสื่อสารที่ผสมผสานและการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษยิ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

กาจธิดารัชนี...

องค์กรผู้รับผิดชอบ

ศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ (สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น)
ติดต่อ

นายรุ่งวิจิต คำงาม ผู้ประสานงาน , มือถือ 089-4167819

นายประมวล ดวงหลัด ผู้ช่วยผู้ประสานงาน , มือถือ 089-002-9142

ที่อยู่

เลขที่ 712 หมู่ 6 ตำบลห้วยเหนือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 33140

ออกแบบ

บทบาท/ภารกิจ
กลไกในการดำเนินโครงการ
พัฒนาเยาวชนชนพหุเมืองดีศรีสะเกษ

พัฒนาศักยภาพ
เยาวชน

จัดการความรู้

จัดทำฐานข้อมูล

สื่อสารสังคม

ระดมทุน